

ברכת הנהלת האיגוד

הרב יהושע ויצמן, ראש ישיבת מעלות

למערכת אסיף,

שלום ונעם ה' וברכתו עליכם ועל כל אשר לכם,

שמחה גדולה היא לעולם התורה, שמחת האסיף, בהגלות האור אשר במחברת השנית. מרנין את הלב לראות קיבוץ של תלמידי חכמים מבתי מדרש שונים, הנאספים יחד, כאיש אחד חברים בחוברת אחת.

יתן ה' שתרכינה אסיפות כאלה עוד כהנה וכהנה להגדיל תורה ולהאדיר ערכה וכבודה בישראל.

כינוס כזה של דברי תורה מזכיר דברי הרב קוק באגרתו (אגרת צ"ו):

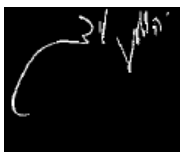
אבל, יקירי לבבי, אמצא ישר להעיר אתכם... כי אם בימינו אלה הנכם מיסדים כנסי' של ת"ח בעיה"ק, שעניני כל ישראל אלי, תראו להשתדל לבקש דוקא גדולות ונשגבות... המבוקש לכל הפחות צריך שיהיה לקדש שם שמים ושם ישראל...
הבדל עצום ונשגב בין תורת ארץ ישראל לתורת הוץ לארץ. בארץ ישראל שפע רוח הקודש מתפרץ לחול על כל תלמיד חכם שמבקש ללמוד תורה לשמה וקל וחומר על קיבוץ של תלמידי חכמים.

הרוח הכללי השופע בנעם והולך ומתפשט הוא הרודד את הפרטים, הוא המרחיב את ההלכות. הכל מלמעלה למטה.

חוברת אסיף, פרי גידולה של תורת ארץ ישראל היא, ומוסיפה עוד נדבך בחזון גדולתה של תורת ארץ ישראל.

הכו"ח לכבוד התורה והארץ,

יהושע ויצמן

ברכת הרב אריה שטרן שליט"א

רבה של ירושלים תובב"א, ראש מכון 'הלכה ברורה ובירור הלכה'

ב"ה

לכבוד מערכת אסיף

ה' עמכם

שמעתי בשמחה על המפעל החשוב שקיבלתם לעשותו, לאסוף חידושי תורה מתלמידי ורבני כל הישיבות, מאלו הלנים באוהלה של תורה ועמלים לבאר את הסוגיות הנלמדות במסכתות הישיבתיות.

באיסוף הזה זוכים אתם לעשות דבר גדול, שכן מלבד עצם הפרסום של דברי תורה המתחדשים בבתי המדרשות שלנו, יש בזה גם פעולת חיבור של רבנן ותלמידיהון הנמצאים במקומות שונים. לפעמים נוטים להבליט את ההבדלים שביניהם והנה כאן מראים ורואים איך כולם לומדים את אותה התורה, והיא זו שמחברת בין כולנו, והמחלוקות הן כולן לשם שמים, יש להן קיום ואדרבה אף מוסיפות פאר והדר.

על כך תבורכו ותזכו להמשיך במפעל הזה ולהרחיבו אף לעבר חוגים נוספים הנראים כאילו מנוכרים ומנותקים ולא היא!

לסיום, כיון שפטור בלא כלום אי אפשר, לכן אצטרף אף אני בהערה קצרה לסוגיה אחת במסכת הנלמדת השנה, הלא היא בבא מציעא.

בסוגית מודה במקצת הטענה, מצינו בדברי הראשונים שני הסברים לדין שחייב שבועה. מפשטות הסוגיה ומדברי רש"י ותוספות נראה שהטעם העיקרי הוא סברת ההשתמטות, לפיה מכריחים את הנתבע להודות כדי שלא יצטרך להישבע לשקר.

אולם בתוספות בכתובות (דף יח) מפרשים שהדין של מודה במקצת מבוסס על סברה של גלגול, שכיון שטענת התובע הועילה לחייב ממון במקצת, ממילא מגלגלים על הנתבע חיוב של שבועה גם על החלק שלא הודה.

לפי הסבר זה מתפרשים דברי הגמרא בעניין ההשתמטות רק בתור הסבר מדוע אינו נפטר במיגו ותו לא.

ברכת הרב אריה שטרן שליט"א ♦ 7

על פי זה ניתן אולי להסביר מחלוקת של הראשונים בשבועות (דף מז, ציון ה-ו). שם יש מחלוקת בעניין המודה במקצת שאינו יכול לדעת על השאר. האם אומרים שמתוך שאינו יכול להישבע משלם או כיון שלא היה צריך לדעת לא חל עליו הכלל הזה של "מתוך וכו".

בעניין זה נראה שאם החיוב של מודה במקצת מבוסס על סברת ההשתמשות הרי מסתבר שזו אינו שייכת כשלא היה יכול לדעת, אבל אם חיוב השבועה מבוסס על הסברה של הגלגול, אז גם בכגון זה יש לומר שיש לטענת התובע ערך שמצדיק גלגול שבועה על מה שהנתבע לא הודה ומתוך שאינו יכול להישבע משלם.

בברכה נאמנה

אריה שטרן